

[Stauning.]

det gik ud paa, at disse tre Virksomheders Videreførelse og eventuelle Afvikling, Likvidation, skulde besørges af den af Staten for et Aar siden eller der henimod oprettede Afviklingskasse under Landmandsbanken. Her skulde Sanering og Tilsyn foregaa, indtil de paagældende Virksomheder atter kunde overføres til en Bank eller maatte afvikles, altsaa likvideres. Det er Sandheden, og aldeles ikke, hvad den højtærede Statsminister stod her og sagde for en Uge siden. Det er noget helt andet, det er et Stykke Demagogi, som vi før har været præsenteret for det fra den højtærede Statsministers Side. Hvis det nævnte Forslag virkelig vilde have haft den Virkning, som Ministeren siger, saa tør det maaske bemærkes, at Staten i Forvejen er Ejer, Leder og Financier af talrige og endnu mere besynderlige Virksomheder end de tre, her var Tale om. Det er en overmaade interessant Kundekreds, kan jeg forsikre de ærede Medlemmer, som er samlet i Landmandsbankens Afviklingsafdeling, en overmaade interessant Kundekreds, og hvis Staten kan magte denne Kundekreds og i Hundredevis af forekommende Engagementer, som er langt besynderligere end Oliefabrikken og det, der her var Tale om, kan det neppe være mere principielt uforvarsomt, om der var kommet de tre til de flere Hundrede, som i Forvejen er Kunder i Statens Afviklingsafdeling. Og det er den højtærede Statsminister, det er ikke mig, der har ført disse Hundreder af Forretninger ind under Statsdrift. Det er den højtærede Statsminister og hans højtærede Kollega Finansministeren og andre, som besørgede det for nogle Aar siden, som førte Staten ind i det Forhold med Landmandsbanken, som bestaar, og som har nødvendiggjort den Indretning, som denne Afviklingsafdeling er, har nødvendiggjort, at Staten efter den højtærede Statsministers Mening er Ejer, Leder og Financier for en Række højt besynderlige Virksomheder og højt mærkelige Kunder i denne Bankafdeling.

Se, efter alt, som foreligger, ogsaa den daværende Handelsministers Opfattelse, saa vilde den Del af Saneringen, som her var Tale om, være mulig uden nogen virkelig eller nogen nævneværdig Risiko for Staten,

og af de nævnte Grunde kunde jeg ligesom Skibsreder A. P. Møller uden Vanskelighed anbefale en saadan Ordning, for jeg vidste jo, hvad det vilde betyde, og vidste, det vilde gaa sin jævne og simple Gang uden nogen som helst Besynderlighed, hvad enten disse tre Engagementer blev saneret og afviklet i den Afdeling eller de blev det paa en anden Maade, og man kunde, hvis man var yderst frygtsom, saaledes som jeg ogsaa fremhævede det, have underbygget disse tre Engagementer med ekstraordinær pengelig Garanti, som der jo ogsaa var Villie til i visse Kredse, for at sikre Staten mod Overraskelser.

Den højtærede Minister forsøgte saa en Sammenligning mellem vor Adfærd og den Stilling, vi tog til Diskontobanken; han kunde ogsaa have tilføjet: til Andelsbanken — jeg ved ikke hvorfor, han holder aldrig af at nævne den; men den brød ogsaa sammen i vor Tid; det tjener ganske vist ikke til Ære for de Landbrugere, som lod den bryde sammen, men den brød sammen. Den Sammenligning har imidlertid intet som helst med Virkeligheden at gøre; baade Diskontobanken og Andelsbanken opgjordes af den ansvarlige Bankinspektør til at have tabt Aktiekapital og en Del mere. Der kunde altsaa kun fuld Statsgaranti hjælpe, og jeg erkender, at det vilde vi lige saa lidt overfor disse to Banker, som vi vilde det overfor Landmandsbanken. Det var ikke mig, men det var den højtærede nuværende Statsminister og den højtærede nuværende Finansminister med flere, der førte Landmandsbanken ind under Statsgarantien, og jeg fandt ingen som helst Anledning til at gøre det efter, da de to Banker i min Statsministertid brød sammen; dertil havde det været alt for urimeligt ordnet ved den førstnævnte Lejlighed. Saa længe der var Mulighed for at deltage i Rekonstruktionsarbejdet — og det gjaldt særlig Andelsbanken —, deltog jeg i det; men da ogsaa denne Bank havde faaet det sidste Stød af sine egne, saa maatte ogsaa disse Forsøg ophøre, og saa var der intet andet end Lukning. Der forelaa aldeles ikke et tilsvarende Forhold som her. Her forelaa det, at Banken efter den ret strenge Opgørelse, som var foretaget, var i Besiddelse af en ikke uvæsentlig Del af sin Aktiekapital, foruden at hele Indskudskapitalen var i Behold; den havde i Virkelig-